

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘

วันพุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ในรูปแบบผสมผสาน ทั้งแบบพบปะ (Onsite) ณ ห้องประชุม ๑๐ - ๐๑ ชั้น ๑๐

อาคารกระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

และวิธีการประชุมทางไกล (Online) ผ่านระบบ Cisco Webex Meetings

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	ประธานอนุกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม (ผู้แทน)
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงยุติธรรม	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรูญโรจน์
อัยการอาวุโส	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอก น้ำเพชร ทรัพย์อุดม
รองผู้บังคับการกองคดีอาญา	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสภานายความ
นางสาวศรินทร เลื่องวัฒนะวิช
อุปนายกฝ่ายต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
นายสมบูรณ์ ศิลา
รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
นายเจษฎา พุ่มจันทร์
ผู้อำนวยการกองพัฒนาการคุมประพฤติ	อนุกรรมการ

๙. นายวิพล กิตติพัฒนาสรชัย
ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
สถาบันนิติวัชร์ อนุกรรมการ
๑๐. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนใน กพยช.
รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ (ผู้แทน) อนุกรรมการ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม อนุกรรมการ
พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ และเลขานุการ
๑๒. นายสรรพพัชญ รัชตะวรรณ อนุกรรมการและ
อัยการประจำสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เลขานุการร่วม
สถาบันนิติวัชร์
๑๓. นางสาวปริญานุษ จริงจิตร์ อนุกรรมการและ
ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๔. นางสาวสุดาพร สกุดดี อนุกรรมการและ
นิติกรชำนาญการพิเศษ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
- ผู้ไม่มาประชุม**
๑. ผู้เชี่ยวชาญ ติตราชการ
ศาสตราจารย์พิเศษ กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
นายกสภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๒. ผู้เชี่ยวชาญ ติตราชการ
ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓. ผู้เชี่ยวชาญ ติตราชการ
ศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมายอาญา และอาชญาวิทยา
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๔. ผู้เชี่ยวชาญ ติตราชการ
รองศาสตราจารย์ปกป้อง ศรีสนิท
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕. ผู้เชี่ยวชาญ ติตราชการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาริณา ศรีวินิชย์
คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๖. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใน กพยช. ติตราชการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ เหลืองวิลัย
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วม...

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันจ่าอากาศเอก สุประดิษฐ์ ไชยลาภ	กรมคุมประพฤติ
๒. นายอาทิตย์ วงศ์ฤทธิ์	สำนักงานศาลยุติธรรม
๓. นางสาวคัทลียา แก้วอ่อน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๔. นายพรชัย อรุณสงค์	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานอนุกรรมการ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ถือเป็นการดำเนินการเชิงปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีความสมดุล จึงอยากรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย ตามรายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา : Organisation for Economic Co-operation and Development หรือ OECD สัดส่วนนักโทษ ๑๐๐,๐๐๐ คน ต่อนักโทษเอเชีย ๑๑๓ คน แต่ของประเทศไทย ๔๕๕ คน ประเทศจีน ๑๑๘ คน ประเทศอินโดนีเซีย ๑๐๐ คน ประเทศญี่ปุ่น ๔๑ คน โดยผู้แทน OECD ได้ให้ข้อสังเกตว่าปัจจุบันคนหนุ่มสาววัยแรงงานส่วนหนึ่งถูกคุมขังในเรือนจำ และถูกคุมความประพฤติอีกเกือบ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงาน รวมทั้งภัยคุกคามจากปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ โดยสิ่งเหล่านี้ถือเป็นเรื่องของความมั่นคงอย่างหนึ่ง

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๘

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ เลขานุการคณะอนุกรรมการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๘ ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุมและส่งให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘ ซึ่งไม่มีอนุกรรมการท่านใดประสานขอแก้ไขรายงานการประชุมแต่อย่างใด

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ความคืบหน้าการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการ

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ เลขานุการคณะอนุกรรมการ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการ จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑) แนวทางการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดียาเสพติด การดำเนินการในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๘ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ลงนามในหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณแล้ว

๒) การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การดำเนินการในการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งให้ศึกษาข้อมูลย้อนหลังไปถึงปีที่จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ ขณะนี้ฝ่ายเลขานุการอยู่ระหว่างจัดทำร่างสรุปรายงานผลการจัดการศึกษาเพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ พิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป

๓) หลักสูตรการใกล้เคียงข้อพิพาทตาม พ.ร.บ. การใกล้เคียงข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ การดำเนินการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ได้จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบ ดังนี้ (๑) แนวทางการดำเนินงานระหว่างกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและสำนักงานกิจการยุติธรรม (๒) การกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงข้อพิพาทที่เป็นมาตรฐานกลาง โดยกำหนดให้มีการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ทศนคติ (Attitude) และบุคลิกภาพ (Character) (๓) การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอบรมสำหรับผู้ใกล้เคียงข้อพิพาทขณะนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ยกร่างเนื้อหาหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยในขั้นตอนต่อไปจะเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาร่างเนื้อหาหลักสูตรและจะเสนอต่อคณะทำงานฯ ต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ภายหลังจากที่เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมได้ลงนามในหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณแล้วนั้น เนื่องจากเมื่อเดือนที่ผ่านมา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ รัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ร่วมกับคณะของสำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้มีแนวคิดที่จะเชิญผู้พิพากษาจากรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา มาร่วมเป็นวิทยากรในโครงการสัมมนา สำนักงานศาลยุติธรรม จึงต้องปรับแก้ไขรายละเอียดของโครงการเพิ่มเติมจากเดิม ซึ่งการสัมมนากำหนดจัดในเดือนพฤษภาคม จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น ครั้งที่ ๒ กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาในศาลฎีกา ทั้งนี้ เมื่อปรับแก้ไขรายละเอียดเรียบร้อยแล้ว จะได้มีหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ส. ต่อไป

ประธานอนุกรรมการ ได้ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนพิจารณาพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร มีกรรมวิธีการได้ให้ข้อสังเกตว่าการใกล้เคียงข้อพิพาท ทำให้ลูกหนี้ตกอยู่ในภาวะจำยอม เช่น หนี้เดิมมีระยะเวลาชำระ ๑๕ ปี พอเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงระยะเวลาลดเหลือ ๓ ปี ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เช่นเดิม ทำให้สถิติการบังคับคดีไม่ได้มีจำนวนลดน้อยลงแต่อย่างใด ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรการใกล้เคียงข้อพิพาท จึงต้องคำนึงในมิติของความเป็นธรรมด้วย จะต้องพิจารณาข้อสัญญาด้วยว่ามีความเป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ.

ฝ่ายเลขานุการ (นางสาวสุตาพร สกุลดี) แจ้งต่อที่ประชุมว่าในคราวการประชุม คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีมติ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ให้เป็นไปตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของที่ประชุม เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยให้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด และเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมต่อไป ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการศึกษาโดยรวบรวมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากที่ประชุม และได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดเสร็จเรียบร้อยแล้ว

นายวิพล กิตติทัศนาศรัย แจ้งต่อที่ประชุมว่าสาระสำคัญของการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. มีดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติ จาก “ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.” เป็น “ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ.”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ จากเดิม กำหนดให้ใช้มาตรการชะลอการฟ้องควบคู่กับมาตรการคุมความประพฤติ ซึ่งมีลักษณะเป็นโทษต่อผู้ต้องหา และบทบาทหน้าที่ในการเบี่ยงเบนคดีออกจากศาลจะเป็นบทบาทของพนักงานอัยการเป็นหลัก รวมถึงกำหนดให้ศาลมีอำนาจตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการ ซึ่งจากข้อสังเกตของที่ประชุม คราวก่อนเห็นว่าเป็นการให้อำนาจศาลในการตรวจสอบเชิงรูปแบบเท่านั้น จึงได้มีการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติ มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. โดยลดลักษณะอันเป็นโทษต่อผู้ต้องหาลง ตัดเงื่อนไขในส่วนของการคุมความประพฤติอันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๑ เดิมออก และวางหลักการใหม่โดยพิจารณาถึงศักยภาพในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองของผู้ต้องหาให้กลับสู่สังคมได้อย่างปกติสุข เป็นหลัก รวมถึงลดบทบาทของพนักงานอัยการในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ตลอดจนให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาควบคู่กับการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องหากับผู้เสียหาย และสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข และบทบาทหน้าที่ในการเบี่ยงเบนคดีออกจากศาลจะอยู่ที่ผู้เสียหาย พนักงานคุมประพฤติ และผู้ต้องหา เพื่อกำหนดข้อตกลงร่วมกัน และส่งความเห็นต่อการกำหนดเงื่อนไขและข้อตกลงนั้นแก่พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาหรือไม่ ต่อไป นอกจากนี้ ได้เพิ่มทางเลือกในการให้อำนาจแก่ศาลสำหรับตรวจสอบมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาไว้ตามมาตรา ๑๒ ประกอบด้วย

(ทางเลือกที่ ๑)

“เมื่อศาลได้รับรายงานคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาจากพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๐ แล้วเห็นว่าคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยมาตรา ๙ ให้ศาลสั่งตามที่เห็นสมควรภายในสามสิบวัน และแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเพื่อดำเนินการ

ต่อไป...

ต่อไปโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อบังคับเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการของศาลด้วย”

(ทางเลือกที่ ๒)

“เมื่อศาลได้รับรายงานคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาจากพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๐ แล้ว หากเห็นว่าคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยมาตรา ๙ หรือหากเห็นว่าเงื่อนไขหรือวิธีการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องหาอยู่ในสังคมร่วมกับผู้เสียหายและผู้อื่นได้อย่างปกติสุขที่พนักงานคุมประพฤติ ผู้เสียหาย และผู้ต้องหาได้ร่วมกันกำหนดตามมาตรา ๑๑ ไม่มีความเหมาะสม ให้ศาลกำหนดมาตรการดังกล่าวขึ้นใหม่ตามที่เห็นสมควร”

นอกจากนี้ ได้กำหนดนิยามคำว่า “พนักงานคุมประพฤติ” ให้ชัดเจนขึ้นตามมาตรา ๓ โดยกำหนดให้ “พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า พนักงานคุมประพฤติตามกฎหมายคุมประพฤติและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนี้ในการร่วมกับพนักงานอัยการ ผู้ต้องหา และผู้เสียหายในการกำหนดและดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องหาอยู่ในสังคมร่วมกับผู้เสียหายและผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าเนื้อหาของบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ไม่เป็นไปตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ศย ๐๑๖/๗๖๒๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้นำมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้ได้เมื่อผู้ต้องหาได้รับสารภาพแล้ว ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ต้องหาต้องการรับสารภาพ ทั้งที่อาจจะไม่ได้กระทำความผิดจริง เพื่อให้ตนเองได้รับการเบี่ยงเบนออกจากคดี และมีข้อสังเกตตามมาตรา ๑๒ เกี่ยวกับการให้อำนาจศาลในการตรวจสอบมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา จะเห็นได้ว่า ทั้งทางเลือกที่ ๑ และทางเลือกที่ ๒ ไม่ได้เปิดโอกาสให้ศาลตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้ รวมถึงประเด็นตามมาตรา ๙ เกี่ยวกับฐานความผิดที่นำมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาเห็นว่า แม้จะเป็นคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว แต่อาจจะเป็นคดีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงที่สมควรผ่านการพิจารณาจากศาล อีกทั้งคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ประกอบด้วยคดีที่มีฐานความผิดอุกฉกรรจ์เป็นจำนวนมาก อาทิ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต และความผิดต่อเสรีภาพ อย่างไรก็ดี แม้จะมีการเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “หากมีพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดไม่ร้ายแรง” แต่เป็นการบัญญัติในลักษณะนามธรรม ไม่มีความชัดเจนเพียงพอว่าต้องมีพฤติการณ์เพียงใดจึงจะเรียกว่าร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ประกอบกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอำนาจที่คล้ายอำนาจตุลาการ จึงสมควรทบทวนความเหมาะสมของการกำหนดฐานความผิดตามมาตรา ๙ นอกจากนี้ การนำมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้นั้น เป็นการเพิ่มระยะเวลาในกระบวนการยุติธรรมมากกว่าการอาศัยกระบวนการทางศาล เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการมีคำสั่งใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของ

พนักงานอัยการ ซึ่งอาจทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาที่ล่าช้า สำหรับข้อสังเกตประการสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดมาตรการตาม มาตรา ๑๑ ซึ่งเดิมจะกำหนดเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติไว้เป็นข้อ ๆ เสมือนเป็นการลงโทษผู้ต้องหาโดยที่ยังไม่มีการพิจารณาพิพากษาจากศาล ปัจจุบัน ฝ่ายเลขานุการได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยบัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดและการดำเนินมาตรการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องหาอยู่ในสังคมร่วมกับผู้เสียหายและผู้อื่นได้อย่างปกติสุข ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด ทำให้ไม่อาจทราบได้ว่ามาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาที่จะใช้กับผู้ต้องหานั้นเป็นมาตรการแบบใด และผู้เสียหายรวมถึงสังคม จะได้รับการเยียวยาในรูปแบบใด

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าหากพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. มาตรา ๑๒ กำหนดให้ศาลสามารถตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการได้ตั้งแต่การใช้ดุลพินิจตามมาตรา ๙ กล่าวคือ หากศาลเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ได้กระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าไม่ได้กระทำความผิด ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติที่ผ่านมา ฝ่ายเลขานุการ ซึ่งเป็นผู้กร่างได้พยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “คำรับสารภาพ” และใช้เพียงคำว่า “รับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา” ซึ่งหมายความว่าได้เป็นเพียงการรับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงนั้น แต่ไม่ได้รับฟังว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการสมานฉันท์ คู่กรณีจะได้เจรจากันว่าผู้เสียหายสมควรได้รับการเยียวยาอย่างไร เพียงใด โดยตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. มาตรา ๑๑ ได้ออกแบบไว้ให้มีเงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติ ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่าเป็นการลงโทษผู้ต้องหาโดยที่ยังไม่มีการพิจารณาพิพากษาจากศาล จึงได้มีการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ ตามร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. โดยกำหนดให้พนักงานคุมประพฤติ ผู้ต้องหาและผู้เสียหายเห็นชอบร่วมกันในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อส่งเสริมให้ผู้ต้องหาอยู่ในสังคมร่วมกับผู้เสียหายและผู้อื่นได้อย่างปกติสุข และพนักงานอัยการจะมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาไปตามที่ทั้ง ๓ ฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน ส่วนประเด็นการกำหนดประเภทความผิดไว้เป็นคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปีนั้น เนื่องจากหากกำหนดไว้เป็นคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี โอกาสที่จะใช้บังคับร่างพระราชบัญญัตินี้จะน้อยมาก เพราะคดีเหล่านี้ส่วนมากศาลจะรอลงอาญา ผู้ต้องหาจึงมักเข้าสู่กระบวนการของศาลมากกว่าที่จะรออาศัยมาตรการอื่นแทนการฟ้องคดีอาญา อีกทั้งร่างพระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการได้ทั้งกระบวนการ จึงเป็นการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินี้ตามแนวทางข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมทุกประการแล้ว

ประธานอนุกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่าร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เคยให้ความเห็นชอบและเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีครั้งหนึ่งแล้ว เพียงแต่ต้องการให้สำนักงานศาลยุติธรรมได้พิจารณาและมีความเห็นอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการ ควรศึกษาข้อมูล

เพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำมาตราการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้ของต่างประเทศ เพื่อให้มีข้อมูลสนับสนุนความจำเป็นในการมีกฎหมาย

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าบทบัญญัติที่สำนักงานศาลยุติธรรมมีข้อกังวล คือ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้พนักงานอัยการสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การให้ศาลสามารถพิจารณามาตราอื่น ๆ ได้ ทั้งที่มาตรานี้สำคัญในการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานอัยการเป็นหลัก จึงทำให้สำนักงานศาลยุติธรรมยังคงมีข้อกังวลเกี่ยวกับอำนาจการตรวจสอบมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของศาล

นายวิพล กิตติทัศนาศรัย ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าโดยหลักการแล้ว มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาต้องถูกใช้โดยองค์กรกึ่งตุลาการ อำนาจการพิจารณามีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา จึงต้องกำหนดให้เป็นอำนาจของพนักงานอัยการ เช่นเดียวกับการพิจารณาสั่งไม่ฟ้องในคดีที่ผู้ต้องหามีความผิดจริงเนื่องจากเป็นคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ก็เป็นอำนาจของพนักงานอัยการซึ่งเป็นองค์กรกึ่งตุลาการเช่นกัน

ผู้แทนสภานายความ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง ที่กำหนดว่าถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ให้รายงานให้ศาลทราบตามมาตรา ๑๒ โดยไม่ชักช้าด้วยนั้น เห็นควรให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนคำสั่งของพนักงานอัยการก่อนด้วยว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ว่าต้องมีการกระทำร่วมกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติ ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ และผู้ต้องหาเห็นชอบด้วยหรือไม่ ซึ่งโดยหลักการน่าจะสอดคล้องกันแล้ว เพียงแต่ควรปรับปรุงถ้อยคำให้มีความชัดเจน สำหรับการกำหนดคดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปีนั้น เห็นว่ามีฐานความผิดที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงจำนวนมาก อาทิ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดฐานชกโจร จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบว่าจะให้นำความผิดเหล่านี้มาใช้ด้วยหรือไม่ นอกจากนี้ การกำหนดมาตรานี้ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน มิฉะนั้นผู้ต้องหาที่ต้องถูกบังคับตามมาตรานี้ จะไม่สามารถทราบได้เลยว่ามาตรานี้จะดำเนินการถึงเมื่อไร สำหรับประเด็นสุดท้ายเป็นเรื่องของการใช้สิทธิของผู้เสียหายที่ไม่ผ่านพนักงานอัยการ จะเป็นกระบวนการไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้อาศัยกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ในความผิดที่ยอมความกันได้ ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ดังนั้น จึงสมควรพิจารณาศึกษาความทับซ้อนบางประการของร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ประชาชนยังคงสามารถใช้สิทธิของผู้เสียหายโดยไม่ผ่านพนักงานอัยการได้ตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า เห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการ ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม และสภานายความ โดยเฉพาะประเด็นประเภทความผิดที่จะใช้บังคับตามร่างพระราชบัญญัตินี้

ผู้แทนกรมคุมประพฤติ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าควรนำวิธีการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้กับร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. โดยอาศัยความยินยอมของผู้เสียหายมากขึ้น และต้องอาศัยความมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบกับในแต่ละท้องที่จะมีอาสาสมัครคุมประพฤติที่เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชน จึงเห็นว่าหากนำมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้ กรมคุมประพฤติสามารถดำเนินการร่วมด้วยได้ทั้งกระบวนการ

รองประธานอนุกรรมการ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เคยมีความพยายามเสนอกฎหมายว่าด้วยมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งคล้ายเป็นการจำลองมาตรา ๕๖ ของประมวลกฎหมายอาญา มาใช้ เพื่อไม่ทำให้เรื่องนี้ถูกขยายความไปจนไม่มีที่สิ้นสุด และเมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. พบว่าประกอบด้วยหลายส่วนสำคัญ ได้แก่ ความยินยอมของผู้เสียหาย ซึ่งมีข้อควรระวังว่าหากผู้เสียหายไม่ยินยอม การปรับแก้พยานินัยและการลดคดีที่จะขึ้นสู่ศาล จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งหากผู้เสียหายและผู้ต้องหาตกลงเยียวยากันเป็นส่วนตัวได้ ขั้นตอนการปรับแก้พยานินัยจะไม่สามารถถูกล่วง และหากกำหนดให้ไม่มีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ร่างพระราชบัญญัตินี้ ก็จะเป็นเรื่องของการตกลงกันระหว่างพนักงานคุมประพฤติ ผู้เสียหาย และผู้ต้องหา เท่ากับว่าจะไม่มีขอบเขตจำกัดในการตกลงร่วมกัน อาจเป็นผลให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพได้ และอาจทำให้อำนาจของพนักงานคุมประพฤติขยายออกไปจนเกินขอบเขตของภารกิจตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ อีกประเด็น คือ การพิจารณาหลักการตามมาตรา ๑๒ ที่ฝ่ายเลขานุการได้ร่างไว้เป็น ๒ ทางเลือก ซึ่งหากพิจารณาตามหลักการที่ว่าการนำมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญามาใช้ควรอยู่ในอำนาจขององค์กรกึ่งตุลาการ ทางเลือกที่ ๑ ที่กำหนดว่าหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยมาตรา ๙ ให้ศาลสั่งตามที่เห็นสมควรภายในสามสิบวัน และแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว เป็นทางเลือกที่สอดคล้องตามหลักการนี้ แต่หากพิจารณาในทางเลือกที่ ๒ กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาความเหมาะสมของคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งเชื่อมโยงได้ว่าเมื่อพนักงานคุมประพฤติ ผู้ต้องหาและผู้เสียหายได้ตกลงร่วมกัน หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ใช้มาตรการใดแล้ว จะยังไม่สามารถดำเนินการใดได้จนกว่าศาลจะเห็นชอบด้วย และหากศาลไม่เห็นชอบด้วยโดยมีการกำหนดมาตรการขึ้นใหม่ตามที่เห็นสมควร แต่ผู้เสียหายไม่เห็นด้วย เท่ากับกระบวนการนี้ล้มเหลวไปทั้งหมดหรือไม่ รวมถึงควรกำหนดมาตรการที่จะนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติด้วย เพื่อที่จะได้ประกอบการพิจารณาของผู้เสียหายว่าจะยินยอมเข้าร่วมกระบวนการนี้หรือไม่ และผู้ต้องหาจะได้ทราบถึงขอบเขตเงื่อนไขที่ต้องกระทำเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม ก็เป็นประโยชน์อย่างมากที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าในการพิจารณาของศาลตามมาตรา ๑๒ ประธานศาลฎีกาอาจออกข้อบังคับตามมาตรา ๑๓ เพื่อให้ศาลมีอำนาจได้ส่วนด้วยได้ รวมถึงกำหนดให้มีอำนาจอื่น ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ฝ่ายเลขานุการ (นายสรรพชัย รัชตะวรรณ) แจ้งต่อที่ประชุมว่าในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. และปรับปรุงเป็นร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ได้ดำเนินการศึกษาแนวทางของต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยแบ่งเป็นประเทศที่ให้อำนาจพนักงานอัยการดำเนินการชะลอการฟ้องอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ซึ่งมีอำนาจในการสอบสวนตั้งแต่ขั้นต้นด้วย อาทิ สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยจากการศึกษาพบว่า ส่วนมากจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการชะลอการฟ้องเพียง ๑ มาตรา คือ ถ้าพนักงานอัยการเห็นสมควรโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ อายุ และความร้ายแรงของการทำความผิด พนักงานอัยการมีอำนาจใช้ดุลพินิจชะลอการฟ้องได้เลยโดยไม่ต้องอาศัยความยินยอมจากผู้เสียหาย และจากสถิติคดีที่เข้าสู่อำนาจของพนักงานอัยการในประเทศญี่ปุ่น หากคิดเป็นจำนวน ๑๐๐ คดี มีถึงประมาณ ๖๐ คดี ที่มีการใช้ดุลพินิจชะลอการฟ้อง ซึ่งโดยหลักการชะลอการฟ้องของประเทศญี่ปุ่นนั้น ให้ความสำคัญกับการให้โอกาสผู้ต้องหากลับสู่สังคมและใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข โดยไม่เห็นว่าผู้เสียหายจะต้องให้ความยินยอมหรือไม่ หรือแม้กระทั่งผู้ต้องหาเองจะยินยอมด้วยหรือไม่ก็ได้ อีกทั้งไม่มีการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติอีกด้วย ส่วนประเทศฝรั่งเศสและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ก็เป็นประเทศที่พนักงานอัยการดำเนินการชะลอการฟ้องอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเช่นกัน แต่พนักงานอัยการมีอำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหาได้ตั้งแต่ในขั้นต้น และในประเทศฝรั่งเศสยังมีการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. โดยตัดเงื่อนไขเรื่องการปรับออกเนื่องจากเป็นโทษทางอาญา อีกหนึ่งตัวอย่างประเทศที่ทำการศึกษา ได้แก่ สหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศที่ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานอัยการในการสอบสวนผู้ต้องหาได้ตั้งแต่ในขั้นต้น แต่มีการกำหนดไว้ว่าผู้ต้องหาต้องรับสารภาพก่อนจึงจะสามารถเข้าสู่กระบวนการชะลอการฟ้องได้ ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ฝ่ายเลขานุการได้คำนึงถึงการขัดหรือแจ้งต่อรัฐธรรมนูญ และสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาเป็นสำคัญ จึงได้กำหนดไว้เพียงให้ผู้ต้องหารับตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่การรับสารภาพ

รองประธานอนุกรรมการ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าการชะลอการฟ้องนั้น เป็นเรื่องของการเบี่ยงเบนคดีออกจากศาล ซึ่งหากพิจารณาตามมาตรา ๑๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ให้อำนาจศาลเข้ามาพิจารณาตรวจสอบได้ทั้งกระบวนการ ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องตามหลักการการชะลอการฟ้อง และพนักงานอัยการจะทำหน้าที่เป็นเพียงธุรการในกระบวนการนี้เท่านั้น นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้อาจถูกนำไปบังคับใช้น้อยลง เนื่องจากต้องอาศัยการพิจารณาทั้งจากพนักงานอัยการและศาล ซึ่งไม่แน่อนว่าจะมีความเห็นตรงกันหรือไม่ และอาจจะยังทำให้กระบวนการล่าช้ามากยิ่งขึ้น ผู้เสียหายอาจอาศัยการฟ้องคดีโดยตรงต่อศาลเลย มากกว่าที่จะอาศัยมาตรการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไม่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งการพิจารณากำหนดประเภทคดีไว้เป็นคดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกินห้าปีนั้น ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ว่า ต้องเป็นคดีที่มีพฤติการณ์แห่งการทำความผิดไม่ร้ายแรง ซึ่งสามารถวางแนวทางการพิจารณาได้ว่าพฤติการณ์แบบใดที่เรียกว่าไม่ร้ายแรงหรือร้ายแรง นอกจากนี้ ยังมีเงื่อนไขอีกหลายประการตามมาตรา ๙ จึงจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาว่าสมควรให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาหรือไม่ ถือว่าเป็นการกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายที่ค่อนข้างรัดกุมและเหมาะสมแล้ว อีกประการหนึ่งคือหลักการชะลอการฟ้องนั้น คือการเบี่ยงเบนคดีออกจากศาล แต่ตามมาตรา ๑๒ ทางเลือกที่ ๒ วางหลักการให้ศาลสามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการได้ทั้งกระบวนการ ไม่สอดคล้องตามหลักการชะลอการฟ้องซึ่งหากเลือกใช้ตามทางเลือกที่ ๑ ที่กำหนดให้ศาลสามารถตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ร่างพระราชบัญญัตินี้จะมีประโยชน์ต่อการเบี่ยงเบนคดีออกจากศาลเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชน และสอดคล้องกับหลักการชะลอการฟ้องมากกว่า

นายวิพล กิตติทัศนาศรัย ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าเห็นควรยืนยันหลักการที่ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ใช้ดุลพินิจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา โดยให้ศาลสามารถตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา แต่ไม่สามารถใช้อำนาจที่มีผลให้คำสั่งดังกล่าวเสียไปทั้งกระบวนการ

ผู้แทนสภาทนายความ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าในการมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา ฝ่ายเลขานุการอาจแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. โดยกำหนดว่าเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาแล้ว หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายสามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลได้

มติที่ประชุม มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

(นายพรชัย อรุณสงค์)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวปริยานุช จริงจิตร)

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

พันตำรวจโท

(พงษ์ธร ชาญสุริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม